

Dosarul nr. 2ra-24/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V.Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, N.Simciuc, I.Cotruță)

Î N C H E I E R E

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Timofti Vladimir

Judecătorii

Boico Victor

Toma Nadejda

examinând admisibilitatea recursului depus de către avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Dabija și Irina Dabija împotriva lui Nicolae Papuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 28 februarie 2018, Gheorghe Dabija și Irina Dabija au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Papuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii înaintate reclamanții au invocat că, prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2016, a fost constatată comiterea de către Papuc Nicolae a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, cu privire la însușirea prin înșelăciune de către Papuc Nicolae de la soții Dabija Irina și Dabija Gheorghe, a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr.6 de pe str. Xxx, mun. Chișinău, prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 02 iulie 2012 și continuând acțiunea infracțională prin încheierea la 03 iulie 2012 cu Verdeș Ecaterina a contractului de vânzare-cumpărare a aceluiași apartament.

Susțin că, în urma acestor fapte infracționale comise de către Papuc Nicolae, reclamanții Dabija Irina și Dabija Gheorghe, au suferit un prejudiciu

moral enorm, care constă în sentimentele de frustrare și anxietate cauzate prin infracțiunea de însușire de la ei a dreptului de proprietate asupra apartamentului, agonisit de ei pe tot parcursul vieții. Drept rezultat a infracțiunii comise de către Papuc Nicolae, reclamantii Dabija Irina și Dabija Gheorghe sunt deposedați de dreptul de proprietate asupra casei lor din 02 iulie 2012 și până în prezent inclusiv.

Notează că, încă în perioada anului 2012 au înaintat o acțiune privind anularea contractului de vânzare cumpărare prin care Papuc Nicolae a dobândit prin escrocherie dreptul de proprietate asupra apartamentului, iar până în prezent soții nu au redobândit încă dreptul de proprietate asupra acestui apartament.

Relevă că, la 26 iunie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Central a emis hotărârea prin care s-a anulat contractul de vânzare-cumpărare încheiat cu Papuc Nicolae, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2018, dar această hotărâre încă nu este irevocabilă pentru a produce careva efecte juridice.

Consideră că, pentru prejudiciul moral cauzat, Papuc Nicolae este obligat, conform art.14 Cod civil, art.1398 alin.(1) Cod civil, art.219 alin.(2)pct.4) Cod procedură penală și art. 123 alin.(3) CPC, să despăgubească pentru prejudiciul moral suferit de ei în urma infracțiunii comise și consecințele acestei infracțiuni, în sumă de 120000 lei pentru fiecare.

La 26 septembrie 2018, Irina Dabija și Gheorghe Dabija, reprezentați de avocatul Vasile Tarnovschi au depus cerere de concretizare a pretenției din acțiune privind încasarea prejudiciului material sub forma venitului ratat drept efect al infracțiunii comise de către Nicolae Papuc, solicitând încasarea de la Nicolae Papuc în beneficiul lor a sumei în mărime de 88 597 Euro.

În drept, reclamantii își întemeiază pretențiile pe prevederile art. art. 8, 14, 1398 Cod civil, art.219 Cod procedură penală și art. 123 Cod de procedura civilă..

Prin hotărârea din 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, s-a admis acțiunea parțial; s-a încasat de la Nicolae Papuc prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în beneficiul Irinei Dabija în mărime de 50 000 de lei și în beneficiul lui Gheorghe Dabija în sumă de 50 000 de lei; în rest, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 03 ianuarie 2019, avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija, a declarat cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, modificarea hotărârii instanței de fond în partea despăgubirilor de ordin moral cauzate prin infracțiune și încasarea din contul lui Papuc Nicolae în beneficiul lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în sumă de 120

000 lei, pentru fiecare; casarea hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie încasat din contul lui Papuc Nicolae în beneficiul lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija a sumei în mărime de 88 597 euro, cu titlu de prejudiciu material sub forma venitului ratat.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Dabija și Irina Dabija, reprezentați de avocatul Vasile Tarnovschi și menținută hotărârea din 07 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centm.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că printr-o sentință irevocabilă a fost stabilit faptul vinovăției lui Papuc Nicolae, care prin acțiunile sale, a însușit prin înșelăciune dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. x de pe str. Xxx, mun. Chișinău, a acționat ilicit cu vinovăție față de Gheorghe Dabija și Irina Dabija, provocându-le prejudiciu moral.

În acest sens, instanța de apel a considerat ca întemeiată concluzia instanței de fond cu referire la încasarea sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, pentru fiecare dintre soții Dabija, or, această sumă constituie o compensare rezonabilă și de natură să aducă apelanților o satisfacție echitabilă suferințelor cauzate în urma infracțiunii comise Papuc Nicolae.

La fel, instanța de apel a menționat că sunt neîntemeiate argumentele apelanților Dabija Gheorghe și Dabija Irina, cu referire la criticile aduse concluziei instanței de fond privind cuantumul prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, or, în temeiul normelor legale, în coroborare cu circumstanțele de fapt ale cauzei, precum și luând în considerație jurisprudența CEDO prin care criteriul de stabilire a cuantumului prejudiciului moral va fi în funcție și de nivelul de viață în statul respectiv (cauza Emestina Zullo vs Italia), a considerat că cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor, partea urmând să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative argumentele apelanților cu privire la cuantumul prejudiciului moral, luând în considerație perioada și natura suferințelor determinate apelanților, de starea psiho-emoțională a acestuia, or, prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, pentru fiecare dintre apelanți, este o sumă rezonabilă și în măsură să compenseze orice suferință fizică sau psihică suportată de Dabija Gheorghe și Dabija Irina în legătură cu efectele infracțiunii comise de Papuc Nicolae.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate pretențiile apelanților Dabija Gheorghe și Dabija Irina de încasare a prejudiciului moral în cuantum de 120000

lei, or, această sumă este exagerată și încasarea ei, cu titlu de despăgubire morală ar reprezenta un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală.

Instanța de apel a stabilit că, apelanții Dabija Gheorghe și Dabija Irina nu au prezentat careva probe concludente și pertinente care ar demonstra existența venitului ratat pe care îl solicită, și care reprezintă diferența dintre prețul apartamentului în anul 2012 și prețul de piață al apartamentului la momentul actual, or, în susținerea acestor pretenții apelanții Dabija Gheorghe și Dabija Irina au făcut referire doar la rapoartele de evaluare a apartamentului în anul 2012 și în anul 2018.

Instanța de apel a stabilit că, Dabija Gheorghe și Dabija Irina nu au demonstrat prin probe faptul că în anul 2012 sau pe parcurs, ar fi existat un cumpărător real cu care ar fi avut o înțelegere sau au încheiat un acord referitor la vânzarea-cumpărarea apartamentului în litigiu la prețul conform situației din 2012, însă din cauza acțiunilor lui Papuc Nicolae, tranzacția dintre apelanți și potențialul cumpărător a eșuat.

Instanța de apel a notat că după condamnarea Papuc Nicolae, apelanții Dabija Gheorghe și Dabija Irina au depus cerere de chemare în judecată privind declararea nulității actelor juridice, iar prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 26 iunie 2017, au fost declarate nule și fără efecte juridice contractele de vânzare-cumpărare nr. 2241 din 02 iulie 2012, nr. 1786 din 03 iulie 2012 și nr. 6321 din 18 iulie 2012 asupra apartamentului nr. 6 din mun. Chișinău, str. Xxx. S-au repus părțile la poziția inițială în modul următor: de înregistrat în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. x din mun. Chișinău, str. Xxx pe numele Irinei Dabija și Gheorghe Dabija; de obligat pe Irina Dabija și Gheorghe Dabija să restituie către Papuc Nicolae și Papuc Irina rata achitată din prețul apartamentului nr. x din mun. Chișinău, str. Xxx în mărime de 13000 euro, calculate în lei moldovenești la data achitării, dar într-o sumă nu mai mică de 200330 lei; de obligat pe Papuc Nicole și Papuc Irina să restituie Ecaterinei Verdeș prețul apartamentului nr. x din mun. Chișinău, str. Xxx în mărime de 1436446 lei moldovenești; de obligat pe Ecaterina Verdeș să restituie către Soldatenco Irina și Soldatenco Vitalie prețul apartamentului nr. xx din mun. Chișinău, str. Xxx în mărime de 118400 euro, calculate în lei moldovenești la data achitării, dar într-o sumă nu mai mică de 1807968 lei.

Instanța de apel a constatat că, prin efectul hotărârii judecătorești apelanții Gheorghe Dabija și Irina Dabija, au fost repuși în poziția inițială, de până la comiterea faptei infracționale de către Papuc Nicolae, iar prejudiciul material cauzat prin infracțiune a fost compensat.

La 22 august 2019, avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2020, solicitând admiterea acestuia și modificarea hotărârii Judecătoriai Chișinău sediul Centru din 07 decembrie 2018 în partea pretenției privind încasarea despăgubirilor morale cauzate prin infracțiune, cu dispunerea încasării de la Papuc Nicolae în beneficiul Irinei Dabija a sumei în mărime de 120 000 lei și în beneficiul lui Gheorghe Papuc a sumei în mărime de 120 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiunea comisă de Papuc Nicolae; a casa hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 07 decembrie 2018 în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasat din contul lui Papuc Nicolae, în beneficiul Irinei Dabija și Gheorghe Dabija a sumei în mărime de 88 597 euro, cu titlu de prejudiciu material sub forma venitului ratat.

În motivare a invocat că, la examinarea cauzei, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, pe lângă faptul că nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au apreciat arbitrar probele prezentate.

A relatat că, în urma acestor fapte infracționale comise și constatate irevocabil de instanța penală, Gheorghe Dabija și Irina Dabija au suferit un prejudiciu moral enorm și pe o perioadă destul de îndelungată, care constă în sentimentele de frustrare și anxietate cauzate prin infracțiunea de însușire de la ei a dreptului de proprietate asupra casei, agonisită de ei pe tot parcursul vieții.

Drept rezultat a infracțiunii comise, au fost deposedați de dreptul de proprietate asupra casei lor, care a durat începând cu 02.07.2012 și până la 08.02.2018, când instanța civilă a admis acțiunea civilă a soților Dabija prin hotărârea din 26.06.2017 menținută prin decizia instanței de apel din 08.02.2018, hotărând reînscrisura după soții Dabija a dreptului de proprietate asupra casei însușite de la ei.

A notat că, prejudiciul moral suportat de soții Dabija a durat în mod continuu pe perioada de aproximativ 6 ani, iar în aceste condiții, suma de 50 000 lei nu poate fi în niciun mod o satisfacție echitabilă pentru sentimentele de frustrare, anxietate și neliniște suportate de soții Dabija pe toată această perioadă îndelungată de 6 ani.

Referitor la capătul de cerere privind repararea prejudiciului material sub forma venitului ratat, a menționat că venitul ratat constituie suma de 88 597 euro (240 700 euro – 152 103 euro), care reprezintă diferența dintre valoarea casei de 240 700 euro din perioada de 02 iulie 2012 și prețul casei în sumă de 152 103 euro din perioada anului 2018, când casa a revenit în proprietatea soților.

A menționat că, Papuc Nicolae nu a negat faptele expuse și mărimea prejudiciului material solicitat, motiv din care potrivit art.123 alin. (6) CPC, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

A indicat că, concluzia instanțelor inferioare este însă una absolut greșită și bazată pe aprecierea arbitrară a probelor, deoarece în anul 2018 deși soții Dabija au redobândit dreptul de proprietate asupra casei, pe perioadă de 6 ani a scăzut valoarea casei datorită scăderii prețului la bunurile imobile, fapt ce rezultă din rapoartele de evaluare din 18 mai 2018 și 14 septembrie 2018, iar drept consecință acestui fapt și perioadei în care casa a fost înșușită de Papuc Nicolae. În prezent soții Gheorghe Dabija și Irina Dabija pot vinde la doar o valoare mai mică cu o diferență de 88 597 euro, dintre prețul casa din anul 2012 și prețul casei din anul 2018.

Consideră că, prin efectul hotărârii de anulare a contractului de vânzare-cumpărare din 02 iulie 2012, soților Gheorghe Dabija și Irina Dabija doar li s-a restituit apartamentul, dar nu li s-a recuperat și prejudiciul privind venitul ratat.

Potrivit art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 29 mai 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa apelanților Gheorghe Dabija și Irina Dabija și avocatului Vasile Tarnovschi la 21 iunie 2019 (f.d. 65, vol. II).

Din materialele cauzei, nu se atestă date când recurenții Gheorghe Dabija și Irina Dabija sau reprezentantul acestora, avocatul Tarnovschi Vasile au recepționat-o copia deciziei atacate. Totodată, **din conținutul** cererii de recurs rezultă că decizia integrală instanței de apel a fost recepționată la 24 iunie 2019. Astfel, recursul declarat la 22 august 2019, a fost depus în termen.

La 17 septembrie 2020 în adresa lui Papuc Nicolae, a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 89, vol.II).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija, completul Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

La caz, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și

de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995)

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija, urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Vasile Tarnovschi, în interesele lui Gheorghe Dabija și Irina Dabija împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2019.

·
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Timofti Vladimir

Boico Victor

Judecătorii

Toma Nadejda